

Arbitraj işlemi neticesinde elde edilen gelirin BSMV den istisna olup olmadığı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GİDER VERGİLERİ KANUNU
Özelge no	39044742-BSMV-1043
Tarih	18.04.2014

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri KDV Grup Müdürlüğü)

Sayı :39044742-BSMV-

26/09/2013

Konu :Arbitraj işlemi neticesinde elde edilen
gelirin BSMV'den istisna olup olmadığı.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, belirli bir tarihte aynı anda birebir aynı ürünün opsiyon alım hakkının daha düşük fiyattan alınıp daha yüksek bir fiyata diğer bir piyasada satılması neticesinde elde edilen opsiyon primi gelirin 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 29 uncu maddesinin (p) bendi uyarınca banka ve sigorta muameleleri vergisinden (BSMV) istisna olup olmadığı hususunda görüş talep edilmektedir.

6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin birinci fıkrasında, "Banka ve sigorta şirketlerinin 10/6/1985 tarihli ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununa göre yaptıkları işlemler hariç olmak üzere, her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları bütün muameleler dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar banka ve sigorta muameleleri vergisine tabidir." hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun istisnaları belirleyen 29 uncu maddesinin (p) bendi uyarınca, arbitraj muameleleri ile Türkiye'de kurulu borsalarda gerçekleştirilen vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerine ilişkin muameleler ve bu muameleler sonucu lehe alınan paralar BSMV`den istisna tutulmuştur.

Diğer taraftan, 89 Seri No.lu Gider Vergileri Genel Tebliğinin "C-Arbitraj Muameleleri" başlıklı bölümünde; "Arbitraj, herhangi bir menkul kıymetin, dövizin veya malın eş zamanlı olarak bir piyasadan alınıp diğer bir piyasada satılarak, aynı kıymetlerin birbiri ile değiştirilmesi sonucu risksiz bir şekilde gelir elde edilmesi işlemi olup, bu işlemler dolayısıyla lehe alınan paralar 6802 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin (p) bendi uyarınca BSMV'den istisnadır. Buna göre bir işlemin arbitraj işlemi olarak değerlendirilebilmesi için, aşağıdaki unsurları ihtiva etmesi gerekmektedir:

- Birden fazla piyasada işlem gören her kıymet, döviz veya mal gibi ürünler kural olarak arbitraja konu edilebilir.
- İşleme konu kıymet, döviz veya mal aynı anda birden fazla piyasada alım satıma konu edilebilen bir ürün olmalıdır. Ayrıca, arbitraj yapılmak amacıyla bir piyasadan alınan ürünle fiyat farklılığı olan diğer bir piyasada satılan ürünün birebir "aynı ürün" olması gerekmektedir.
- Piyasa, en genel anlamıyla alıcı ve satıcıların alım satıma konu mal ve hizmetleri almak ve satmak amacıyla bir araya geldikleri yer olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla, aynı ürünün alım satıma konu edildiği ve aynı anda alım satım fiyatlarında farklılık olan iki farklı yer iki farklı piyasa olarak kabul edilebilir.
- Aynı ürünün farklı piyasalarda aynı anda farklı fiyatlardan alım satıma konu edilebilmesi gerekir. Alım satımın aynı anda gerçekleşmesi ve dolayısıyla arbitrajcının risk üstlenmemesi, arbitraj işleminin temel varsayımdır. Dolayısıyla, bir işlemin arbitraj işlemi sayılabilmesi için, kıymetin alım satım işleminin eş zamanlı, yani aynı işlem günü içerisinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.
- Ürünün eş zamanlı olarak düşük fiyatlı olduğu piyasadan alınıp, yüksek fiyatlı olduğu piyasada satılması suretiyle vadesiz ve risksiz gelir elde edilmesi gerekmektedir. Vadesiz ve risksiz olma, arbitraja konu kıymetin aynı anda bir piyasada düşük fiyatlı, diğer bir piyada ise yüksek fiyatlı olduğunun bilinmesi ve buna dayalı olarak düşük fiyatlı piyasadan alınacak ürünün yüksek fiyatlı piyasada satılabileceğinin bilinmesi olarak anlaşılmalıdır.
- Elde edilen gelirin kaynağı, aynı ürünün farklı piyasalardaki fiyat farklılığı olmalı, geleceğe, tahmine ve riske dayanmamalıdır..."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Aynı Tebliğin "D- Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmelerinin Vergilendirilmesi" başlıklı bölümünde ise, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin arbitraj kapsamında değerlendirilmesinin mümkün bulunmadığı;

ancak, birden fazla piyasada işlem gören "aynı vadeli işlem veya opsiyon sözleşmesinin eş zamanlı olarak düşük fiyatlı bir piyasadan alınıp yüksek fiyatlı diğer piyasada satılması işlemi arbitraj işlemi olduğundan, bu işlem sonucunda lehe alınan paraların 6802 sayılı Kanunun 29/p maddesi uyarınca BSMV'den istisna olacağı ifade edilerek; aynı vadeli işlem veya opsiyon sözleşmesi ifadesinden, tutarı, vadesi, niteliği, düzenleyeni gibi unsurları aynı olan sözleşmenin anlaşılması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalara göre, bir arbitraj işleminden bahsedebilmek için aynı ürünün düşük fiyatlı bir piyasadan alınıp yüksek fiyatlı bir piyasada satılarak risksiz bir şekilde kar elde edilmesi ve işlem sonucunda ürünü satan tarafın (arbitrajcının) o ürüne ilişkin tüm yükümlülüklerinin sona ermesi gerekmektedir.

Bu itibarla, bankanız tarafından yapılan söz konusu işlem arbitraj muamelesi kapsamında değerlendirilemeyeceğinden bu işlemlere BSMV istisnası uygulanması mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026